

Sygn. akt *XVII AmE 101/21*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 czerwca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	Sędzia SO Anna Maria Kowalik
Protokolant –	Sekretarz sądowy Magdalena Ratajczyk

po rozpoznaniu 1 czerwca 2022 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Zakładu (...) sp. z o.o. w R.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 21 stycznia 2021 r. Nr (...)

1. oddala odwołanie;
2. zasądza od (...) Zakładu (...) sp. z o.o. w R. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Anna Maria Kowalik

Sygn. akt XVII AmE 101/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 21 stycznia 2021 r. Nr (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej Prezes URE, Pozwany), na podstawie art. 168 pkt 11, art. 169 ust. 1 pkt 1 oraz art. 170 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2020 r. poz. 261 ze zm.) (dalej ustawa o o.z.e.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy: (...) Zakładowi (...) Sp. z o.o. w R. (dalej Powód):

1. stwierdził, że przedsiębiorca: (...) Zakład (...) Sp. z o.o. w R. nie przekazał Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki sprawozdania kwartalnego, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 7, zawierającego informacje określone w art. 9 ust. 1 pkt 5 ustawy o odnawialnych źródłach energii, w terminie 30 dni od zakończenia III kwartału 2020 r., tj. do dnia 30 października 2020 r.,
2. za działanie opisane w pkt 1 wymierzył przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 1000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych).

Odwołanie od Decyzji złożył Powód. Zaskarżonej Decyzji zarzucił:

a) naruszenie art. 174 ust. 2 ustawy o o.z.e poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy w przedmiotowej sprawie zachodziła przesłanka znikomości naruszenia prawa i błędne przyjęcie, iż usprawiedliwiony przez Powoda brak przedłożenia w terminie rzeczzonego sprawozdania stanowi podstawę do nałożenia kary pieniężnej;

b) naruszenie art. 168 pkt 11 ustawy o o.z.e. poprzez jego zastosowanie i wymierzenie kary pieniężnej za nieprzedłożenie w terminie sprawozdania, w sytuacji gdy z okoliczności sprawy wynika, iż zachodziły przesłanki uzasadniające odstąpienie od jej wymierzenia w związku ze znikomym charakterem naruszeń i dokonaniem przewidzianej prawem czynności jaką było przedłożenie sprawozdania.

Mając na uwadze powyższe Powód wniósł o uchylenie Decyzji i nałożonej na niego kary pieniężnej w wysokości 1000 zł.

W uzasadnieniu odwołania Powód wskazał, że zaskarżona Decyzja nie odpowiada prawu oraz jest rażąco niesłuszna. Przyznał, iż prawdą jest, że przedmiotowe sprawozdanie zostało złożone z opóźnieniem w dniu 16 listopada 2020 r. Jednak podał, że na powyższe znaczący wpływ miała sytuacja pandemiczna w kraju, a w szczególności w gminie R.. Powód wyjaśnił, że jest stosunkowo małym przedsiębiorstwem, w którym zatrudnionych jest łącznie pięć osób: trzech pracowników administracji, tj. Prezes Zarządu, na pół etatu główna księgowa Pani E. G. oraz na pełen etat pan M. B. pełniący nadzór na elektrowniach wodnymi. Siedziba Powoda, jak również Szkoły Podstawowej, Urzędu Gminy, przychodni lekarskiej, apteki oraz ośrodka rehabilitacji znajdują się w tym samym budynku. Powód zaznaczył, że na przełomie września i października 2020 roku zostały stwierdzone w Urzędzie Gminy oraz w Szkole Podstawowej przypadki zakażenia (...)19. Praca stacjonarna, zgodnie z zaleceniami Ministra Zdrowia, została ograniczona do minimum, i tam gdzie tylko było to możliwe nastąpiło przejście na pracę w trybie zdalnym. Wszystkie osoby, które miały kontakt z chorymi zostały poddane obowiązkowej izolacji, która trwała do 13 listopada 2020 r. Prezes Zarządu przebywał także na zwolnieniu lekarskim od 1 listopada 2020 r. do 13 listopada 2020 r. Z kolei niezwłocznie po powrocie do pracy zostało wykonane i przesłane sprawozdanie.

Powód podkreślił, że prace związane z wykonaniem sprawozdania wymagają wykonania czynności terenowych, których dokonuje pracownik M. B., posiadający uprawnienia budowlane, pełni on dyżury pod telefonem oraz dokonuje terenowych oględzin elektrowni, które oddalone są od siebie o kilka kilometrów, gdyż nie ma tam monitoringu. Powód podniósł, że pracownik ten wykonuje swe zadania także w czasie wolnym od pracy, z uwagi na nawal obowiązków, a z tego też tytułu przysługują mu do odbioru dni wolne od pracy. Pracownik pełnił jednak dyżury w dniach 19-20 września 2020 r., 10-11 października 2020 r. oraz 31 października - 1 listopada 2020 r., i z tego tytułu przysługiwało mu do odbioru 6 dni wolnych od pracy. W dniach od 9 września do 18 września oraz od 26 października do 30 października pracownik był na zaległym, przysługującym mu urlopie wypoczynkowym, łącznie w wymiarze 13 dni.

Powód wywiódł, że pomimo złożenia sprawozdania po upływie terminu zachodzą przesłanki przewidziane w art. 174 ust. 2 ustawy o o.z.e. do odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej. Zauważył, że sprawozdanie zostało, choć z opóźnieniem, złożone do właściwego organu, co jak podał kłóci się ze stwierdzeniem, iż pozbawiło organ informacji niezbędnych do sporządzenia raportu rocznego przekazywanego ministrowi właściwemu do spraw energii. Uchybienie terminu trwało bowiem, według Powoda, niespełna dwa tygodnie, przez co uznał, że przy uwzględnieniu wyłączenia personelu z uwagi na izolację związaną z (...)19 oraz konieczność podjęcia szeregu czynności niezbędnych do rzetelnego wykonania ciążącego na Powodzie obowiązku, jawi się jako naruszenie prawa o znikomym zakresie. Powód wskazał bowiem, że nie było możliwości wykonania sprawozdania w ustawowym terminie, jednakże zostało ono niezwłocznie po ustaniu przeszkody faktycznej dostarczone do organu.

Powód wywiódł także, iż nie sposób zgodzić się z twierdzeniem, że dokonał czynności po powzięciu informacji przez organ o niezrealizowaniu obowiązku. Sprawozdanie zostało bowiem dostarczone w dniu 16 listopada 2020 r., co zostało wskazane w piśmie z dnia 11 grudnia 2020 r., organ zaś dopiero w piśmie datowanym na 26 listopada 2020 r. poinformował o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z ujawnionym uchybieniem.

Powyższe świadczy, zdaniem Powoda, o tym, iż wbrew stanowisku organu zachodzą w sprawie przesłanki do zastosowania regulacji art. 174 ust. 2 ustawy o o.z.e. i odstąpienia od wymierzenia Powodowi kary pieniężnej za naruszenie obowiązku wynikającego z przepisów prawa.

Powód dodał, że jego przedsiębiorstwo w ostatnich latach przynosi duże straty przy jednoczesnym braku dochodów, na co wskazują załączone sprawozdania finansowe. Obciążanie zatem Powoda nałożoną karą pieniężną wobec okoliczności przemawiających za odstąpieniem od jej nałożenia określił jako nieuzasadnione.

Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki złożył odpowiedź na odwołanie, w której wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od Powoda na rzecz Pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Powód prowadzi działalności gospodarczą polegającą na wytwarzaniu energii elektrycznej w małej instalacji i z tej przyczyny został wpisany przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki do rejestru wytwórców energii w małej instalacji pod numerem (...) (okoliczność niesporna).

Powód nie złożył w terminie do 30 października 2020 r. sprawozdania, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 7 ustawy o o.z.e., zawierającego informacje określone w art. 9 ust. 1 pkt 5 ustawy o o.z.e., za III kwartał 2020 r. (okoliczność niesporna).

Prezes URE powziął o tym wiadomość 16 listopada 2020 r. (notatka służbowa k. 6 akt adm.).

Wymienione sprawozdanie, oznaczone datą 16 listopada 2020 r., Powód nadał do Prezesa URE **24 listopada 2020 r.** (sprawozdanie wraz z kopertą k. 4- 5 akt adm.).

Prezes URE 26 listopada 2020 r. wystosował do Powoda pismo zawiadamiające o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia mu kary pieniężnej w związku z ujawnieniem przez Prezesa URE nieprawidłowości polegającej na nieprzedłożeniu Prezesowi URE sprawozdania kwartalnego, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 7 ustawy o o.z.e., zawierającego informacje określone w art. 9 ust. 1 pkt 5 ustawy o o.z.e., w terminie 30 dni od zakończenia III kwartału 2020 r. (zawiadomienie k. 1- 2 akt adm.).

Sprawozdanie Powoda za III kwartał 2020 r. wpłynęło do URE 27 listopada 2020 r. (sprawozdanie k. 4 akt adm.).

W dniu 30 listopada 2020 r. Powodowi zostało doręczone zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego (z.p.o. k. 3 akt adm.).

W piśmie z 11 grudnia 2020 r. Powód podał, iż zaległe sprawozdanie przesłał z opóźnieniem - 16 listopada 2020 r, przy czym wyjaśnił, że na nieterminowe złożenie sprawozdania wpływ miała istniejąca sytuacja pandemiczna (pismo k. 11- 12 akt adm.).

Pismem z 30 grudnia 2020 r. Prezes URE zawiadomił Powoda o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej. Jednocześnie poinformował Powoda m.in. o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, a także o możliwości złożenia ewentualnych uwag i wyjaśnień, w terminie 14 dni od dnia otrzymania pisma, po uzgodnieniu sposobu realizacji powyższego uprawnienia z prowadzącym sprawę (zawiadomienie k. 13 akt adm.).

21 stycznia 2021 r. Prezes URE wydał zaskarżoną Decyzję (Decyzja k. 15- 17 akt adm.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody z dokumentów, które nie były podważane przez żadną ze stron, a Sąd także nie znalazł podstaw by odmówić im wiarygodności, jak też w oparciu o niekwestionowane twierdzenia stron.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zaskarżona Decyzja jest słuszna i ma oparcie w przepisach prawa a podnoszone przez Powoda zarzuty nie są trafne, stąd nie mogą skutkować uchyleniem tej Decyzji.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 5 ustawy o o.z.e. wytwórca wykonujący działalność gospodarczą w zakresie małych instalacji jest obowiązany prowadzić dokumentację dotyczącą łącznej ilości:

- a) energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii w małej instalacji,
- b) energii elektrycznej sprzedanej sprzedawcy zobowiązanemu, o którym mowa w art. 40 ust. 1, która została wytworzona z odnawialnych źródeł energii w małej instalacji i wprowadzona do sieci dystrybucyjnej,
- c) zużytych paliw do wytwarzania energii elektrycznej w małej instalacji oraz rodzaju tych paliw,
- d) energii elektrycznej sprzedanej odbiorcom końcowym.

Natomiast w myśl art. 9 ust. 1 pkt 7 ustawy o o.z.e. wytwórca ten jest obowiązany przekazywać Prezesowi URE sprawozdania kwartalne zawierające informacje, o których mowa w pkt 5, w terminie 30 dni od dnia zakończenia kwartału.

Zgodnie zaś z treścią z art. 168 pkt 11 ustawy o o.z.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie przedkłada w terminie Prezesowi URE sprawozdania, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 7, lub podaje w tym sprawozdaniu nieprawdziwe informacje. Przy czym stosownie do przepisu art. 170 ust. 4 pkt 2 ustawy o o.z.e. wysokość kary wynosi w tym przypadku 1.000 zł, a samą karę wymierza Prezes URE wobec treści art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy o o.z.e.

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, iż Powód jako prowadzący działalność gospodarczą polegającą na wytwarzaniu energii elektrycznej w małej instalacji i wpisany przez Prezesa URE do rejestru wytwórców energii w małej instalacji był objęty obowiązkiem z art. 9 ust. 1 pkt 7 ustawy o o.z.e., lecz jego nie dochował.

Wprawdzie w sprawie nie była sporna okoliczność, iż Powód nie przedłożył w ustawowo określonym terminie sprawozdania kwartalnego za III kwartał 2020 r., bowiem złożył je po 30 października 2020 r., więc Powód podniósł zarzuty dotyczące nieodstąpienia przez organ od wymierzenia kary i znikomości naruszenia prawa, jednak ostatecznie wniósł o uchylenie Decyzji i nałożonej nią kary, wskazując też na przyczyny niezłożenia sprawozdania kwartalnego w terminie. Powód tłumaczył opóźnienie w złożeniu sprawozdania sytuacją pandemiczną, w szczególności zastosowaniem w gminie R., będącej siedzibą Powoda, wobec wszystkich, mających kontakt z chorymi, obowiązkowej izolacji trwającej do 13 listopada 2020 r., ale również zwolnieniem lekarskim Prezesa Zarządu Powodowej Spółki – (...) i urlopami odpowiedzialnego pracownika – M. B..

W odniesieniu do powyższego należy zatem wskazać, że Powód przedstawił zwolnienie lekarskie Prezesa Zarządu Powodowej Spółki jedynie za okres od 7 listopada do 13 listopada 2020 r., a więc za okres po upływie terminu do złożenia sprawozdania za III kwartał 2020 r., gdyż dane sprawozdanie można było złożyć do 30 października 2020 r., zaś przedstawione wnioski urlopowe pracownika Spółki (...) dotyczą tylko 8 dni roboczych września 2020 r. i 5 dni roboczych miesiąca października 2020 r., w przypadku października 2020 r. wniosek urlopowy dokładnie dotyczył okresu od 26 do 30 października 2020 r. Jednocześnie, jak wskazał sam Powód, pracownik ten pełnił dyżury pracownicze w dniach 10 - 11 października 2020 r., czyli w okresie kiedy terminowe złożenie sprawozdania było jeszcze możliwe.

Niezależnie od powyższego podkreślić trzeba, że odpowiedzialność administracyjna wynikająca z art. 168 pkt 11 ustawy o o.z.e. opiera się na zasadzie odpowiedzialności obiektywnej. Charakterystyczne dla tego typu odpowiedzialności jest jej oderwanie od konieczności stwierdzenia winy i innych okoliczności sprawy, wystarczy jedynie ustalenie samego faktu naruszenia prawa lub wymogów decyzji administracyjnej (por. wyrok TK z 5 maja 2009 r., sygn. P 64/07, Legalis).

Odpowiedzialność obiektywna wiąże więc powstanie odpowiedzialności wyłącznie z zaistnieniem zdarzenia, które kwalifikowane jest przez ustawę jako naruszenie obowiązujących norm prawnych. Przypisanie odpowiedzialności sprowadza się zatem do ustalenia, czy określone zdarzenie wyczerpuje znamiona ustawowe i pozostaje w związku przyczynowym z zachowaniem konkretnego podmiotu, a jego konsekwencją jest kara administracyjna.

Tym samym należy stwierdzić, że obiektywnie istniały podstawy do wymierzenia Powodowi kary, gdyż dopuścił się on naruszenia prawa w związku z niedopełnieniem w terminie obowiązku z art. 9 ust. 1 pkt 7 ustawy o o.z.e.

Również realne wymierzenie Powodowi kary było zasadne, ponieważ nie zaszyły wszystkie przesłanki do odstąpienia od wymierzenia mu kary.

Instytucja odstąpienia od wymierzenia kary została przewidziana w art. 174 ust. 2 ustawy o o.z.e. Zgodnie z tym przepisem organy, o których mowa w art. 169 ust. 1, mogą odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli zakres naruszeń jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek, zanim organy, o których mowa w art. 169 ust. 1, powzięły o tym wiadomość. Przesłanki te muszą być spełnione łącznie, kumulatywnie.

W ocenie Sądu w szczególności nie została spełniona druga przesłanka wskazująca, na możliwość odstąpienia od wymierzenia kary, jeżeli podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek, zanim Prezes URE powziął o tym wiadomość.

W tym zakresie Powód pozostaje w błędzie twierdząc, że złożył sprawozdanie kwartalne za III kwartał 2020 r., a zatem wypełnił obowiązek sprawozdawczy, przed tym jak Prezes URE powziął wiadomość o niedopełnieniu obowiązku w terminie, albowiem z materiału dowodowego bezsprzecznie wynika, że co prawda Powód datował sprawozdanie na 16 listopada 2020 r., ale nadał je do Prezesa URE dopiero 24 listopada 2020 r. Z kolei okoliczność ujawnienia przez organ niedochowania obowiązku przez Powoda miała miejsce wcześniej, bo właśnie 16 listopada 2020 r., co jasno wynika z notatki urzędowej sporządzonej w tym dniu przez pracownika organu. Przy czym nawet wszczęcie postępowania administracyjnego przez organ nastąpiło przed otrzymaniem przez ten organ zaległego sprawozdania, gdyż zawiadomienie o wszczęciu postępowania zostało wysłane Powodowi 26 listopada 2020 r. a dopiero 27 listopada 2020 r. wpłynęło do organu zaległe sprawozdanie.

Dlatego nie wystąpiła druga przesłanka warunkująca odstąpienie od wymierzenia kary, a skoro tak, już tylko z tego powodu wykluczona została możliwość odstąpienia od wymierzenia Powodowi kary, bowiem dla zastosowania dobrodziejstwa w postaci instytucji odstąpienia od wymierzenia kary muszą zaistnieć łącznie przesłanki o których mowa w art. 174 ust. 2 ustawy o o.z.e.

W tej sytuacji organ był uprawniony do wymierzenia Powodowi kary pieniężnej w wysokości 1000 zł, na podstawie art. 170 ust. 4 pkt 2 ustawy o o.z.e., a że kara ta jest sztywno określona w ustawie, nie miał możliwości jej miarkowania.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z uwagi na oddalenie odwołania, Powoda należało uznać za stronę, która przegrała proces i zasądzić od niego na rzecz Pozwanego zwrot kosztów procesu, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 720,00 zł

ustalone w oparciu o § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2018, poz. 265 j.t.).

Sędzia SO Anna Maria Kowalik

(...)

(...)